

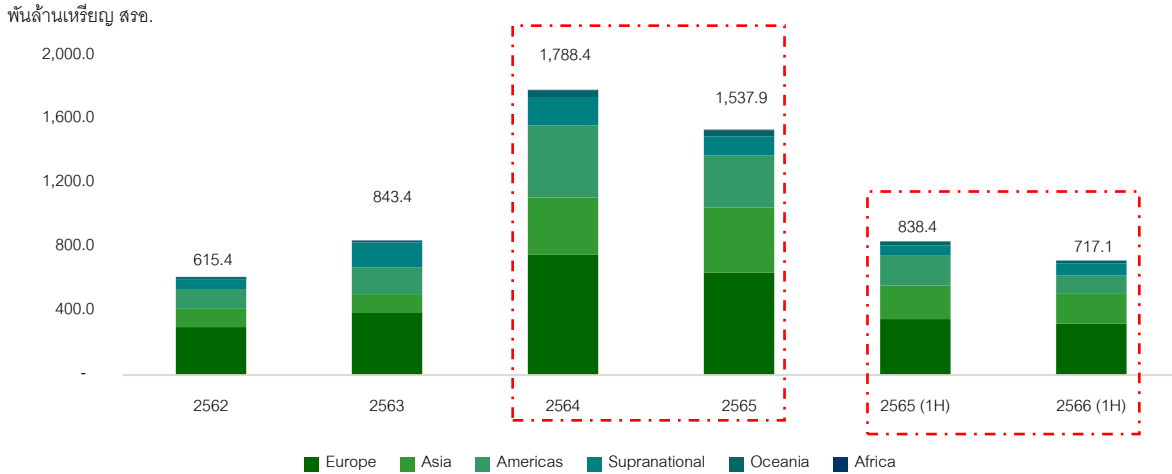
สถานการณ์การเงินเพื่อความยั่งยืนครั้งแรกปี 2566 ... ยังคงเติบโต แม้ชะลอในภาวะดอกเบี้ยขาขึ้น

- การเงินเพื่อความยั่งยืนทั่วโลกเติบโตก้าวกระโดดในช่วงที่ผ่านมา เช่นเดียวกับไทย
- อย่างไรก็ดี ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 การขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางทั่วโลก ส่งผลให้มูลค่าการออกผลิตภัณฑ์การเงินประเภทดังกล่าวในตลาดโลกลดลง ขณะที่ ปัจจัยด้านการเมืองมีส่วนทำให้การออกตราสารทางการเงินด้านความยั่งยืนชะลอลงเช่นกัน เพราะตลาดไทยประกอบด้วยตราสารหนี้ของภาครัฐเป็นหลัก
- มองไปข้างหน้า ความท้าทายของการพัฒนาตลาดการเงินเพื่อความยั่งยืนที่สำคัญ ยังมาจากกระบวนการที่ซับซ้อนและต้นทุนที่สูงกว่าการออกตราสารหนี้ปกติ รวมถึงโครงการที่เข้าข่ายและน่าสนใจยังมีน้อยทำให้สัดส่วนการเงินเพื่อความยั่งยืนในไทยยังมีน้อยกว่าเมื่อเทียบกับทั่วโลก ซึ่งการมี Taxonomy และการส่งเสริมจากภาครัฐที่เหมาะสม คงช่วยให้การพัฒนาตลาดมีความรวดเร็วและสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เป้าหมายความยั่งยืนในระดับบริษัทและประเทศได้เร็วขึ้น

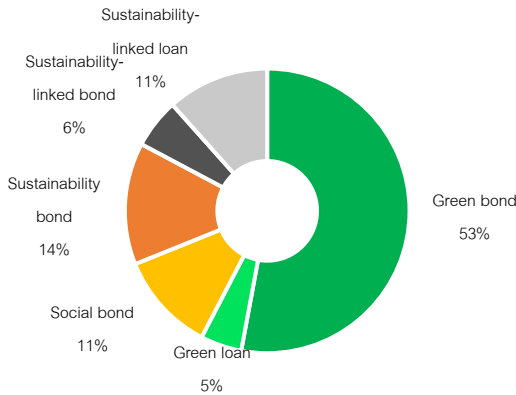
การเงินเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Finance) มีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการบรรลุเป้าหมายด้านความยั่งยืน ทั้งการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามองค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals :SDGs) และการบรรลุเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHGs) ตามข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้เงินทุนในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย หนึ่งในเครื่องมือที่ใช้ระดมทุนเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ข้างต้นเรียกว่า การเงินเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Finance)

มูลค่าการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืน (ตราสารหนี้และเงินกู้) ทั่วโลกในปี 2565 และในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2566 ปรับลดลงจากที่เคยสูงสุดในปี 2564 เนื่องจากการธนาคารกลางทั่วโลกยังคงขึ้นอัตราดอกเบี้ยเพื่อชะลอเงินเฟ้อ รวมถึงการชะลอตัวของเศรษฐกิจในประเทศจีน โดยในปี 2565 มีการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืน จำนวน 1.54 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ต่ำกว่าปีก่อนหน้า 14% ขณะที่มูลค่าการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนในปี 2566 ในช่วงครึ่งปีแรก จำนวน 7.17 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ ยังคงต่ำกว่าช่วงเดียวกันปีก่อน 14.5% โดยส่วนใหญ่ยังคงเป็นการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนในกลุ่ม Green (เพื่อวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม) มีสัดส่วน 58% รองลงมาได้แก่กลุ่ม Sustainability-Linked (ไม่ระบุวัตถุประสงค์) มีสัดส่วน 17% ขณะที่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นการออกโดยภาครัฐบาล ภาคการเงิน และสาธารณูปโภค เป็นสัดส่วน 40% 24% และ 9% ตามลำดับ

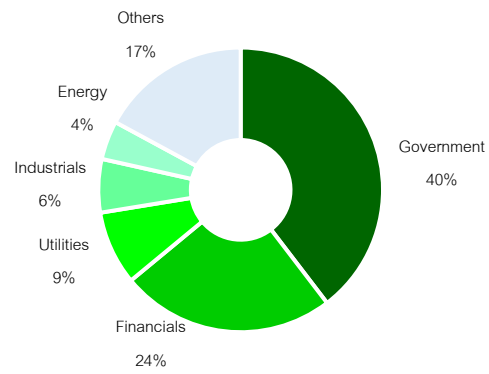
มูลค่าการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนทั่วโลกจำแนกตามภูมิภาค

สัดส่วนการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนทั่วโลก
จำแนกตามประเภท ปี 2566

สัดส่วนการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนทั่วโลก
จำแนกตามภาคอุตสาหกรรม ปี 2566

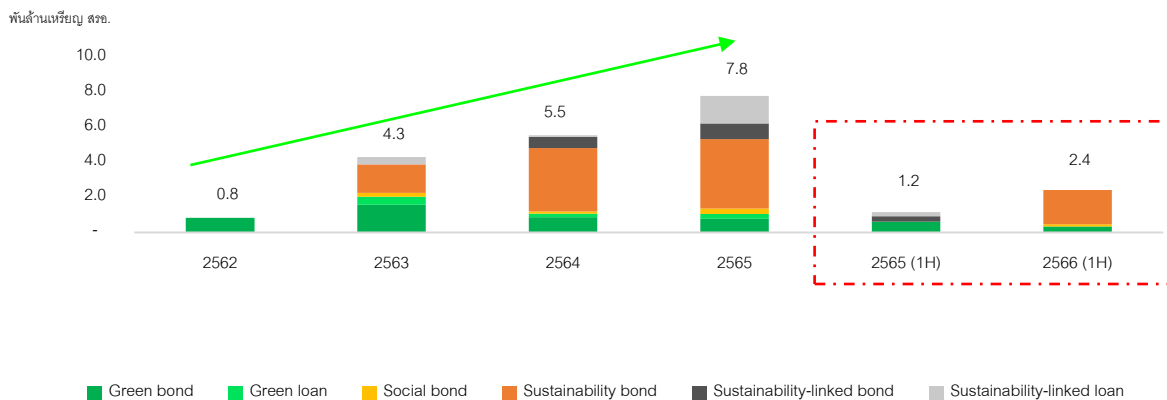

สำหรับประเทศไทย มูลค่าการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุมาจากการออกตราสารหนี้ Sustainability Bond ของภาครัฐบาลเพื่อใช้ในโครงการเพื่อเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจจากการระบาดของโรคโควิด-19 ลำดับถัดมาได้แก่การออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนในประเภท Green และ Sustainability-Linked เช่นเดียวกับในต่างประเทศ โดยในปี 2565 มูลค่าการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนในประเทศไทย จำนวน 7,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹ สูงขึ้นจากปีก่อน 41% จากการออก Sustainability Bond ของภาครัฐ และการออก Sustainability-Linked Loan ของบริษัทในภาควัสดุและภาคการเงิน¹ ขณะที่ในปี 2566 การออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนมีมูลค่า 2,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงขึ้นจากปีก่อน 108% จากการออก Sustainability Bond ของภาครัฐ เป็นสำคัญ

¹ Thailand Debt Securities Q4 2022 471.6 USD billions, BIS

สำหรับในช่วงที่เหลือของปี 2566 ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดว่า การออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนมีโอกาสต่ำกว่าปีก่อนหน้า เนื่องจากความไม่แน่นอนทางการเมือง ส่งผลต่อการลงทุนของภาครัฐและการตัดสินใจลงทุนของภาคเอกชนที่ชะลอตัว อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ และโครงการลงทุนต่างๆ เดินหน้าได้ ภายใต้นโยบายส่งเสริมการลด GHG ในมิติต่างๆ รวมถึงความตื่นตัวต่อประเด็นดังกล่าวของภาคเอกชนนั้น คงทำให้มีโอกาสกลับมาเห็นกิจกรรมการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนที่คึกคักขึ้น

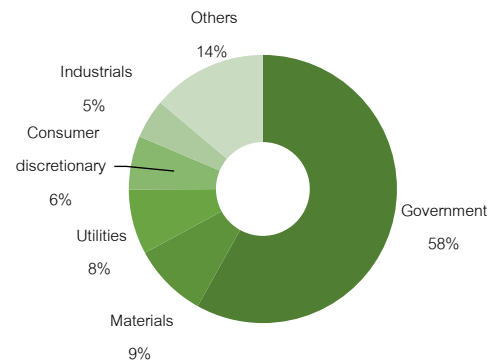
มูลค่าการออกการเงินเพื่อความยั่งยืนในประเทศไทยจำแนกตามประเภท

ความท้าทายของการเงินเพื่อความยั่งยืนในประเทศไทย

ตลาดการเงินเพื่อความยั่งยืนของประเทศไทยยังมีสภาพคล่องต่ำ และส่วนใหญ่เป็นการออกตราสารหนี้โดยภาครัฐ ขณะที่นักลงทุนสนใจโครงการประเภทพลังงานหมุนเวียนของภาคเอกชนมากกว่า ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนมีความน่าสนใจน้อย โดยสัดส่วนมูลค่าการออกการเงินเพื่อความยั่งยืนในปี 2022 คิดเป็น 1.7% ของการมูลค่าตราสารหนี้ทั้งหมดในประเทศ เทียบกับทั่วโลกที่มีสัดส่วน 6.6%² ขณะที่การออกตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืนส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานรัฐ ซึ่งได้แก่ กระทรวงการคลัง รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งใช้การดำเนินงาน

สัดส่วนการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนในประเทศไทยจำแนกตามภาคอุตสาหกรรม ปี 2563 - 2566

² Sustainable Debt Monitor, May 2023, IIF

ของรัฐบาล เช่น จ่ายเงินเยียวยาจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 บ้านเอื้ออาทร เป็นต้น ซึ่งมีสัดส่วน 58% ของการออกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อความยั่งยืนในประเทศปี 2563 – 2566 ขณะที่นักลงทุนสนใจลงทุนในโครงการพลังงานหมุนเวียนและการขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น รถไฟฟ้า เป็นต้น³

กระบวนการเสนอขายตราสารหนี้ที่ซับซ้อนและมีต้นทุนในการออกสูงกว่าตราสารหนี้ปกติ ในการออกตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืนจะมีกระบวนการที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม เช่น กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้เงินในโครงการที่กำหนด การรายงานผลการดำเนินการรายปี เป็นต้น⁴ รวมถึงต้องได้รับการรับรองจากผู้ประเมินภายนอก (External Verifier) ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจาก ใดๆ ก็ดี สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ยกเว้นค่าธรรมเนียมการขออนุญาตของตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน รวมถึง ThaiBMA และ กองทุนส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุน (CMDF) มีมาตรการสนับสนุนค่าใช้จ่ายดังกล่าว ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2567

ประโยชน์ที่ได้จากการออกตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืนสูงกว่าตราสารหนี้ปกติเล็กน้อย ไม่คุ้มกับกระบวนการที่เพิ่มขึ้นและต้นทุนในการออก ตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืนในต่างประเทศมีส่วนต่างอัตราผลตอบแทน (Credit Spread) ต่ำกว่าตราสารหนี้ปกติ 15 - 20 bps⁵ ขณะที่ประเทศไทยมีส่วนต่างอัตราผลตอบแทนต่ำกว่าเพียง 10 bps⁶ รวมถึงกระบวนการและระยะเวลาในการขออนุญาตในการเสนอขายตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืนไม่ได้แตกต่างจากการออกตราสารหนี้ปกติ ทำให้ผู้เลือกออกผลิตภัณฑ์การเงินปกติมากกว่า

ขาดโครงการที่เข้าข่ายตามวัตถุประสงค์ และกฎระเบียบที่ชัดเจนในการออกตราสารหนี้กลุ่มความยั่งยืน ผลสำรวจตลาดตราสารหนี้เพื่อสิ่งแวดล้อมของไทยโดย Asian Development Bank ถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนในตราสารหนี้เพื่อสิ่งแวดล้อม โดย 38% เห็นว่าโครงการที่เข้าข่ายและสนใจลงทุนมีจำนวนน้อยและ 20% ไม่เห็นประโยชน์ชัดเจนระหว่างการลงทุนในตราสารหนี้ปกติ⁷

ปัจจัยสนับสนุนการเงินเพื่อความยั่งยืนในประเทศไทย

หน่วยงานกำกับดูแลภาคการเงินได้ออก Thailand Taxonomy ฉบับที่ 1 เพื่อจัดหมวดหมู่กิจกรรมที่เป็นตามเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งจะช่วยให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อขอผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อความยั่งยืนง่ายขึ้น โดย Thailand Taxonomy ฉบับที่ 1 ครอบคลุมกิจกรรมในภาคพลังงานและภาคขนส่งซึ่งมีสัดส่วนการปล่อย GHGs ประมาณ 70% รวมถึงใช้หลักเกณฑ์ที่เทียบเท่าระดับสากล ใดๆ ก็

³ Green Bond Market Survey for Thailand June 2022

⁴ กระบวนการตาม Green Bond, Social, Sustainability, Sustainability-Linked Bond Principle

⁵ Löffler et al. (2021)

⁶ Credit spread ของตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน Rating A ปี 2022 คำนวณโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

⁷ Green Bond Market Survey for Thailand June 2022

ดีหากมีการจัดหมวดหมู่ตามเกณฑ์ดังกล่าว จะส่งผลให้หลายธุรกิจเข้าข่ายกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะภาคขนส่งที่ยังต้องพึ่งพายานยนต์ที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และกลุ่มขนส่งสินค้าที่ยังมี ข้อจำกัดของเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าที่ยังไม่ตอบโจทย์ในทางธุรกิจ

แผนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือน กระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608 (ค.ศ. 2065) จะช่วยส่งเสริมให้มีการลงทุนด้านความยั่งยืนมาก ขึ้น โดยแผนพลังงานชาติตั้งเป้าหมายเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนจะต้องเป็นอย่างน้อย 30% ของกำลังการผลิตไฟฟ้าทั่วประเทศ และเพิ่มปริมาณการผลิตถยนต์ไฟฟ้าเป็นสัดส่วน 30% ของปริมาณ การผลิตทั้งหมด ภายในปี 2573 ซึ่งจะช่วยสนับสนุนโครงการลงทุนที่สามารถใช้ตราสารหนี้เพื่อสิ่งแวดล้อมใน การระดมทุนได้

การสนับสนุนของภาครัฐและนักลงทุนรายใหญ่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมตลาดการเงินเพื่อ ความยั่งยืน เช่น การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีจากการลงทุน การสนับสนุนดอกเบี้ยจ่าย การลดระยะเวลาการ พิจารณาขออนุญาต และหรือการมี SLA ของการขออนุญาตต่างๆ ที่ชัดเจน เป็นต้น จะช่วยให้ผู้ออกตราสาร เห็นถึงประโยชน์ของการหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อความยั่งยืนมากขึ้น รวมถึงการลงทุนด้านความ ยั่งยืนของกองทุนขนาดใหญ่ อาทิ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนประกันสังคม จะเป็นตัวอย่างให้ผู้ ร่วมตลาดเห็นถึงการให้ความสำคัญของการลงทุนด้านความยั่งยืนมากขึ้น

สุดท้ายแล้ว ถึงแม้การดำเนินการข้างต้นจะช่วงส่งเสริมให้การเงินเพื่อความยั่งยืนในระยะ เริ่มต้นได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังต้องคำนึงถึงข้อจำกัดในการดำเนินการด้านความยั่งยืน ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กลอยๆ SMEs ด้วย ซึ่งอาจต้องอาศัยกลไกด้านการเงินอื่น ๆ มากกว่า อาทิ การสนับสนุนเงินทุนต้นทุนต่ำรวมถึงกลไกการค้ำประกันสินเชื่อจากภาครัฐผ่านธนาคารพาณิชย์ โดยอาจเริ่มต้นจากการปรับเปลี่ยนมาสู่การใช้พลังงานสะอาดหรือพลังงานหมุนเวียน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับ การให้ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการด้านความยั่งยืนให้ผู้ประกอบการมีข้อมูลที่ใช้เพื่อนำมาตัดสินใจ ดำเนินธุรกิจ เช่น การวัด Footprint และเทคโนโลยีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เกิด การเปลี่ยนผ่านไปสู่เป้าหมายความยั่งยืนมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่อง และราบรื่นขึ้น

Disclaimers รายงานวิจัยนี้จัดทำโดย บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (KResearch) เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือ ข้อมูลที่เชื่อว่ามี ความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มีอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็น ปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวัง และใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึง สิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการใน ลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้า เป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ